PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 556) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF NEW YORK, N. Y. By Order of the President, A. S. Burleson, P. M. Gen.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Velja za celo leto..... $6.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto.... 7.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States

Issued every day except Sundays and legal Holidays.

75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 274. — ŠTEV. 274. NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 20, 1920. — SOBOTA, 20. NOVEMBRA, 1920. VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

PRAVIJO, DA BO AMERIKA SUHA

OBČINSKE IN DRŽAVNE OBLASTI BODO V TEKU TRIDESETIH DNI NASTOPILE TER VSTVARILE POPOLNO SUŠO. — VSI NEWYORŠKI POLICISTI BODO V DRŽAVNI SLUŽBI.

Pozor, pijanci in pivci! V teku tridesetih dni bo iztrebljeno v New Yorku vsako prodajanje, prenašanje in zavživanje pijač, ki vsebujejo več kot pol procenta alkohola. Ker so volitve pri kraju, so se zbrali skupaj občinski uradniki, visoki policijski uradniki in tudi državni uradniki in vseh 11,000 policistov mesta bo skušalo v družbi prohibicijskih agentov, državnih konštablerjev in članov prohibicijskih družb iztrebiti vse, kar diši po alkoholu.

Glasi se, da se župan Hylan že dolgo časa pridno posvetuje glede korakov, kako bi se moglo spraviti kršitve prohibicijskega zakona pred tukajšnja državna sodišča. Ni sicer razvidno, kako bi bilo kaj takega mogoče, kajti take stvari spadajo pred zvezna sodišča. Kljub temu pa se bo skušato najti pot.

Nadalje upajo apostoli suše, da se bo nova državna vlada ob svojem nastopu takoj lotila velikega posla, da izvede v New Yorku z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago, popolno sušo. Pri tem se računa prav posebno na pomoč državne policije. Tudi okrajni pravdniki petih okrajev so pripravljeni na sodelovanje.

Zvezna sodišča so preplavljena s slučaji kršenja narodne prohibicijske postave. Več kot 1200 slučajev je na koledarju sodišč v New Yorku in preteklo bo šest mesecev, predno bodo vsi ti slučaji rešeni.

Novoizvoljeni governer Miller je pred svojo izvolitvijo obljubil, da se bo zavzel za sprejem stroge prohibicijske postave v državi New York in sedaj, ko je bil izvoljen, se pričakuje od njega, da bo v resnici storil, kar je bil obljubil.

Direkcijski svet American Malt & Grain Co. je sklenil na svoji seji, da je razpust družbe edini korak, ki je mogoč v interesu akcijonarjev. Vsled tega se bo vršilo v kratkem zborovanje akcijonarjev, katere se bo naprosilo, naj odobre ta korak.

Predsednik Russell Lansdale je izjavil, da je bila odločitev najvišjega sodišča glede postavnosti Volsteadove postave glavni vzrok predlaganja razpusta družbe. Pred prihodom prohibicije je napravila družba vsako leto prometa v znesku desetih do dvanajstih milijonov dolarjev.

DEMONSTRACIJE V BELGRADU

RAZBURJENA MNOŽICA JE NAVALILA NA PARLAMENT. — LJUDJE SO HOTELI NAPASTI LAŠKO POSLANIŠTVO. — KAVALERISTI SO PREGNALI DEMONSTRANTE. — PRECEJ MRTVIH IN RANJENIH.

Belgrad, Jugoslavija, 16. novembra. — Ko je jugoslovansko ljudstvo izvedelo, kakšno pogodbo so podpisali srbski delegati v Rapollo z Italjani, je v njem zavrelo, in demonstracije so bile na dnevnem redu.

Pred par dnevi je silna ljudska množica skoraj čisto razdejala parlament in poslopje, v katerem zboruje ministrski svet.

Zatem se je ljudski val obrnil proti italjankemu poslaništvu.

Gotovo bi tudi to poslopje zadela ista usoda, če bi se pravočasno ne pojavila na licu mesta dva kavalerijska polka.

Vojaki so oddali več strelov ter končno napravili red.

Precej oseb je padlo in veliko jih je bilo ranjenih.

(To je prvo poročilo, ki je prilo iz Jugoslavije izza odobritve italjansko-jugoslovanske pogodbe. Kratko poročilo, toda značilno. Op. ur.)

ŽALOSTNA USODA UČENJAKA

Dunaj, Avstrija, 18. novembra. Odličen dunajski učenjak, dr. Maks Kargules, mednarodna avtoriteta, je dejanski umrl od lakote. Dobival je mesečno penzijo po 43 kron, ki se ni tekom velike draginje v vojnem času povečala niti za vinar. Subvencije je v svojem ponosu odklonil. Ubogi človek je dobesedno umrl od lakote. Slučaj je vzbudil splošno pozornost ter največje sožalje.

KRVAV ČIN.

Laredo, Texas, 19. novembra. V napadu nenadne umobolnosti je ustrelil renčar William Werner dva otroka svojega soseda ter mater obeh. Werner še ni bil dolgo v deželi ter je bi doma iz Šlezvika.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in slabe, vsak skuša postat bitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in sakot ni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za preke starim izkušenim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatve se zadnji čas po novi svesi in na nov način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljatve jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron	$2.65	1,000 kron	$ 8.50
400 kron	$3.55	5,000 kron	$42.00
500 kron	$4.40	10,000 kron	$83.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser.
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Grška kraljica mati, ki bo najbrže prevzela regentstvo nad Grško.

NEMIRI V PRAGI POGON NA ŽIDE

Čehi in Nemci so si skočili v lase. Množica je naskočila parlament ter priredila pogon na Žide.

Praga, Češko - Slovaška, 18. novembra. V Pragi se vrše že tri dni nemiri in izgredi in danes je bil potegnjen raz konja policijski nadzornik, nakar ga je množica ubila. Kip nemškega državnika Bismarcka so nosili Čehi po ulicah ter zasmehovali Nemce. Glava kipa je bila pokrita s papirnato kapo, na kateri je bil napis "Sramota nad Nemce!"

Množico je razgnala jezdeča policija. Ljudske deputacije so si štirikrat izsilil pot do zadnjih vrat poslopja državne zbornice ter so zahtevale od ministrskega predsednika, da se jim izroči nemškega poslanca Bacrna, ki je, kot se govori, zaničljivo govoril o čeških legionarjih.

Izgredi so se pričeli v torek po javnem shodu. Čehi so naskočili nemško gledišče, nato pa so odstranili kip cesarja Jožefa II., ki je stal na glavnem trgu. V povračilo so Nemci poškodovali neko češko šolsko poslopje. Nemški senatorji in poslanci so v protest teh dogodkov odšli iz parlamenta.

V sredo popoldne pa je postalo mesto pozorišče pogonov za Židi. Ljudstvo je večkrat vdrlo v ured Bohemia in Tribune. Čehi so zasedli tudi kakega pol ducata nemških klubov. Demonstracij so se vdeležil tudi mladeniči in vojaki, ki so se nedavno vrnil iz Sibirije. Nemci se niso branili, ko je več tsoč glav broječa množica zasedla nemško kazino.

RADIKALCI ŠE VEDNO ČAKAJO.

Washington, D. C., 19. nov. — Na raznih priselniških postajah še vedno čaka 500 ruskih radikalcev, ki imajo biti deportirani. Delavski department bo skorajgotovo odločil proti deportaciji.

PREDNO SE ODLOČITE

za svojo družino sorodnika ali prijatelja naročiti vozni listek, ali poslati denar v domovino, da si ga potnik sam kupi, pišite najprvo za tozadevna pojasnila na znano in zanesljivo tvrdko

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

AMERIŠKA FEDERACIJA PROTI PRISELJEVANJU.

Washington, D. C. 19. novembra Potem ko se je izvrševalni odbor Ameriške delavske federacije več kot en teden posvetoval glede položaja v različnih obrtih, je sklenil naprositi kongres, da omeji priseljevanje. Opozoril bo na dejstvo, da prihaja v deželo vsako leto do en milijon priseljencev, da je pričakovati še večjega priseljevanja in da je s te mpovečana nevarnost, da bo delavski trg prena polnjen. To pa bi nadalje pomenjalo oslabljenje delavskega strokovnega gibanja.

Glede odpora proti napadom delodajalcev na delavske organizacije in glede izvojevanja boljših delavskih pogojev, pa nima izvrševalni odbor Ameriške delavske federacije nikakega programa (Ga tudi nikdar ne bo imel).

MOKRI GOSTJE SO SREČNO DOSPELI.

Havana, Cuba, 19. novembra. — Hidroplan Santa Maria, ki je včeraj ob polpetih popoldne odletel iz Key West s kapitanom in šestimi gostmi in glede katerega usode so bili tukaj že v skrbeh, ker je izostal preko devetdeset običajnih minut, je srečno pristal, a v Santa Cruz, majhni ribiški vasi, ki leži petnajst milj od tukaj. — Viharno morje je onemogočilo pilotu zaviti naravnost v pristanišče.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesijivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi

Včeraj smo računali za pošiljave italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	$ 2.50
100 lir	$ 4.40
300 lir	$12.60
500 lir	$21.00
1000 lir	$40.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

NAVAL RADIKALCEV NA AMERIKO

V Ameriko prihaja na milijone radikalcev, ki vidijo tu svojo obljubljeno deželo.

New York, N. Y. 19. novembra. Walli, komisar Združenih držav za imigracijo, je imel včeraj v hotelu Pennsylvannia, kjer se je vršilo posvetovanje Narodnega industrialnega sveta, govor, v katerem je dejal, da pošiljajo korumpirane evropski uradniki ter agentje različnih prekoatlantskih transpoatnih družb v Ameriko iz svojih dežel na milijone ljudi, ki so v Evropi znani kot bivši kriminalci in radikalni anarhisti.

"Na Ellis Islandu smo že skoro zasledili glavne točke te konspiracije napram Ameriki", je dejal naseljeniški komisar. "Sedaj smo prepričani, da prihajajo radikalci v Ameriko s pomočjo korumpiranih uradnikov svojih dežel kot potniki s ponarejenimi listinami, ali pa se vtihotapljajo na ladje kot "trampi". Zato smo izdali vsem avtoritetam, ki imajo v svojem področji preiskovanje ladij, da natančno preiščejo tudi prostore, kjer prebiva posadka ladje, in sicer prej kot pa prostore tretjega razreda."

Nadalje je ta komisar izjavil, da je prepričan, da bo prispelo tekom prihodnjih par let v Ameriko preko deset milijonov priseljencev in sicer samo iz Nemčije, Italije in Holandske.

Komisar je nadalje tudi dejal, da je nedavno prispel v newyorški pristan neki parnik, ki je imel 1100 mož registriranih kot svojo posadko. Ti ljudje pridejo na kopno, ko staje lade v bližini dokov. Dr. Vennstrand, član depatmenta za emigracijo Holanđcev v Hobokenu, je temu komisarju povedal, da se je nedavno neka nemška agentura ponudila kraljevi holandski vladi, da ji spravi osem milijonov njenih prebivalcev v Ameriko.

Glede teh pomorskih 'trempov' je podal Mr. Wallis sledečo izjavo:

"Na parniku Panama je prispelo iz Mehike v Ameriko 16 trampov; neki parnik iz Chile jih je pripeljal 18; neki potniški parnik iz Neaplja 42 in neki nemški parnik iz Carigrada 16.

"Vodstvo parnika "President Wilson je naznanilo, da sta ob priliki parnikove zadnje vožnje zbežala s parnika dva "trempa", ko je parnik plul skozi newyorško kanalsko ožino. Eden teh je utonil. Nato smo pričeli izpraševati drugega, katerega smo potegnili iz vode. Ta človek je bil bivši italijanski kriminalec, in italijanske oblast so ga gotovo ohranile v prijaznem spominu.

"Ta je izpovedal, da je še nadalnjih štirinajst trempov na parniku, ki se skrivajo v različnih kotih in skrivališčih," je dejal nadalje naseljenški komisar. Ko detektivi niso drznili v ta skrvališča, ker so se bali zavratnega napada teh lopovov. Končno so pričeli preiskovati ta skrivališča z napetimi revolverji v rokah in res so kmalu zasledili onih štirinajst mož. Ko so slednji stali pred revolverji policistov in ko so izvedeli, da bodo kaznovani in deportirani, so pričeli strašno preklinjati in groziti svojemu drugu, da ga bo zadelo strašno maščevanje, čim pridejo nazaj v Italijo. "Iztrgali ti bomo srce, ko se vrnemo v Neapelj!" so kričali. Da ga obvarujejo pred temi krvoloki, so oblasti Združenih držav slednjemu dovolile da ostane v Ameriki.

Pri varšavskih izseljeniških uradih je vloženih 311.000 prošenj za potne liste v Ameriko. V Gdanskem vladajo tako korumpirane razmere pri dotičnih izseljeniških uradih, da je skrajni čas, da se v tem oziru nekaj ukrene. Poljaki, ki prihajajo na Ellis Island so vsi brez izjeme brez denarja. Njihovo prtljago so jim pokradli večinoma že uradniki v Gdanskem pod pretvezo, da jo je treba pregledati in preiskati. Nato je prtljaga brez sledu izginila in lastnik je ni nikoli več videl. Mnogo poljskih družin je prispelo sem brez svojih mladih hčera, in to vsled tega, ker so naseljenški uradniki odpravili deklice izven vrst, se z njimi pozabavali, nato pa jih poslali nazaj v notranjščino Poljske.

Koncem svojega govora je naseljeniški komisar poudarjal, da je skrajna potreba uzakonitev novih, strožjih naseliniških postav, z imigranti pa je treba po njihovem zaslišanju bolje postopati, ne pa jim še povečevati njih muke na Ellis Islandu.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ANGLEŽI ZA PRIPUST NEMČIJE V LIGO

DELEGAT BARNES JE REKEL, DA ZAHTEVA ANGLEŠKO DELAVSTVO TAKOJŠNJI PRIPUST NEMČIJE V LIGO NARODOV. PROTEST NEMČIJE PROTI MANDATOM.

Ženeva, Švica, 19. novembra. — Na današnji seji Lige norodov se je George Nicoll Barnes, član angleške delegacije, zavzel za takajšnji pripust Nemčije v Ligo narodov. Poleg tega je zahteval, da se pripusti takoj tudi ostale prejšnje sovražne države. Govornik je izjavil, da zastopa delavski razred Velike Britanije in da ve, da je večina delavstva odobrila to zahtevo.

Angleški delegat je opomnil na to, da se je Nemčija že vdeležila del Mednarodnega delavskega urada, katerega je ustanovil svet Lige.

Ženeva, Švica, 19. novembra. — Kot je bilo danes objavljeno, je dvignila nemška vlada pri Ligi narodov oficijelno protest proti sistemu, katerega se je uporabilo v Parizu pri razdelitvi mandatov. Berlinska vlada trdi, da je nepostavno če si si zavezniške sile med seboj razdelujejo te mandate.

Ženeva, Švica, 19. novembra. — Prvikrat v zgodovini ima Liga na razpolago vojaško četo ali jo bo imela v doglednem času. Potem ko se je angleška vlada odločila, da podpira program zasedenja spornih ozemelj na Litvinskem, je svet Lige narodov včeraj zvečer objavil, da se bodo poleg angleških, francoskih in belgijskih čet tudi španske čete vdeležile tega zasedenja. Vojaštvo imenovanih sil, z izjemo Španske, se je že uporabilo pri različnih nalogah Lige, a pod poveljstvom komisij, katere je imenovala mirovna konferenca. Sedaj pa je nastopila Liga prvikrat kot nositeljica mednarodne vojaške sile.

Navedeni oddelki bodo poslani v Vilno ter ostali tam, dokler ne bo narod glasoval glede tega, kateri državi hoče pripadati. Sklenjeno je bilo, da se na ta način reši sporna vprašanja med Poljsko in Litvinsko.

Ker imajo sedaj v Vilni Poljaki premoč, ker pašuje tam znani general Zelgovski s svojimi prostovcljci, bi nastop Lige pomenjal, da se spravi Poljsko ob njen upliv na prebivalsavo spornega ozemlja. —

Francija in Belgija sta že pred nekaj časa izjavili, da se strinjata s takim predlogom. Dosedaj še ni znano, če se je vprašalo v tem pogledu Špansko že preje za svet. Čudno pa se zdi številnim, da je Francija na ta način izpremenila svoje stališče. V dobro poučenih krogih se je vedno domnevalo, da odobrava Francija, ki je bila v vseh stvareh na strani Poljske, tudi v zadevi Vilne navzočnost poljskih čet v tem mestu in to prav posebno, ker je obstajala nevarnost, da bi na litvinske čete lahko uplivali Nemci s svojo propagando.

Objava sveta Lige imenuje glasovanje v Vilni vprašanje naroda. Izogiba se besede plebiscit ali ljudsko glasovanje. Ko je vkorakal general Zelgovski pred nekaj časa v Vilno, je označil kot svoj cilj, da se odloči narod sam glede države, k kateri hoče spadati.

Madrid, Španska, 19. novembar. — Zastopnik španske vlade na konferenci Lige v Ženevi je obvestil svojo vlado, da bo Španska najbrž naprošena, da da nekaj svojih čet na razpolago. Oblasti so že odredile vse potrebno ter bodo mobilizirale v ta namen mornariško infanterijo. V oficijelnih krogih se glasi, da se čuti Španska počaščeno vsled povabila, da se vdeleži uravnanja razmer na Litvinskem.

V otvorili seji Lige narodov je prečital danes predsednik Hymans odgovor ameriškega predsednika Wilsona na poslanici, katero je Liga poslala v ponedeljek predsedniku.

Nato pa je pričel angleški delegat Barnes z razpravo o poročilu sveta Liege narodov.

Ženeva, Švica, 19. novembra. — Honorija Puyredon, načelnika argentinske delegacije na kongresu Lige narodov, so vprašali, kaj je prav zaprav mislil s tem, ko je v svojem govoru rekel, da je treba sprejeti v Ligo vse samostojne države in da se bo zavzel za pripust Nemčije. Nato ni hotel odgovoriti ničesar drugega kot to, da je za to, da so vsi narodi zastopani v Ligi.

Glede govorice, da so južno-ameriške republike sklenile s škandinavskimi deželami zvezo v namenu, da se izsili pripust Nemčije v Ligo, je rekel načelnik argentinske delegacije:

— Argentina se zavzema za pravičnost napram vsem, a ne za zvezo z drugimi.

Izjavil je, da je stvar Združenih držav storiti prvi korak če bo dežela pripravljena razmišljati o vstopu v Ligo. Ko je predlagal najti pot, da se omogoči vstop Združenih držav, je hotel le reči, da naj pusti Liga za to vrata odprta, tako da bi nobena stvar ne branila vstopa, kakorhitro bi bile Združene države pripravljene obrazložiti svoje stališče napram Ligi.

V pričetku današnje seje se je na predlog Tomaža Tittoni-ja italjanskega delegata imenovalo švicarskega predsednika Motta častnim predsednikom prvega zborovanja Lige narodov.

ZDRAVSTVENO STANJE BIVŠE KAJZERICE.

Doorn, Holandska, 19. nov. — Zdravstveno stanje Avguste Viktorinje, bivše nemške cesarice, se je obrnilo nekoliko na boljše. — Bivši kronprinc, ki je bil zadnje dni neprestano pri njeni postelji, se je vrnil v Wieringen.

VESELA JE, DA SE GA JE IZNEBILA.

Los Angeles, Cal., 19. nov. — Mildred Harris, ki je dobila ločitev zakona od svojega moža, znanega Charlie Chaplina, se nahaja s svojim dokumentom v žepu na poti proti New Yorku. Izjavila je:

— Tako zelo sem srečna, da sem zopet prosta, da ne morem niti misliti na to, da bi se še enkrat osmodila.

"GLAS NARODA"
SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko		Za New York za celo leto	$7.00
" in Canado	$6.00	za pol leta	$3.50
Za pol leta	$3.00	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
Za četrt leta	$1.50	za pol leta	$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $6.00
Advertisement on agreement

Nepodpisanih dopisov in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prej-nje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

Nikakih bolnih tock v finančnem položaju.

Finančne veličine, ki so se pred par dnevi zbrale v hiši Morgana, da se posvetujejo glede splošnega finančnega položaja, so dale vedeti javnosti, da je finančni položaj dežele, kljub vedno naraščajočemu razmetavanju blaga za nizko ceno in kljub nizki ceni vrednostnih listin, v svojem temelju povsem zdrav. Prilagodenje k novim razmeram se bo sicer vršilo še nekaj časa, a po mnenju teh prerokov finančnega sveta ne bodo trgovci v celem občutili nikakih velikih težkoč.

Na vprašanje, če kaže finančni položaj kaka bolna mesta, so gospodje odgovorili, da ne kaže nobenih. Nikdo izmed navzočih ni imel soglasno z izdanimi poročili niti najmanjših skrbi glede bodočnosti.

Še dosti bolj pozitiven je Mr. Sabin, predsednik Guaranty Trust Co. v svojem finančnem pregledu, katerega je ravnokar obelodanil. Likvidaciji trgovskega življenja, ki se vrši sedaj, je posvetil precej prostora te rpriznal, da bo prilagodenje k novim cenam v posameznih slučajih za trgovce precej mučno in bolestno. V svojih radaljnih izjavah pa je povdaril, da je sedanji položaj prav po tem, da navda vse z upanjem in zaupanjem. Rekel je, da je zločinsko naslikati temno sliko našega položaja. Navedel je par posameznosti, vsled katerih je videti optimistična razsodba položaja povsem upravičena. Dežela je imela v tem letu eno svojih najboljših letin, kar jih je bilo sploh kedaj zaznamovati. Železniški sistem se je izkazal po dolgem času zopet enkrat kot zmožen in financijelno zdrav. Narodne volitve so končane ter nam obetajo štiri leta pametne narodne administracije. Bančni sistem je vzdržal največjo napetost kredita. Pet let prosperitete je nagromadilo velika bogastva, seveda le za nekatere. Tržišča sveta zahtevajo naše blago in naše surovine.

Vspričo vseh okoliščin je Mr. Sabin prepričan, da ne more priti do nobenih zapletljajev, ki bi dovedli do panike.

— Financijelno, industrijalno in politično se nahajamo v najboljšem stanju, v boljšem kot kateri drugi izmed velikih narodov sveta.

Tako govori bankir, a nešteti delavci, ki so izgubili svoj zaslužek ali ki morajo na delo za polovično plačo kot so jo prejemali preje, vedo zapeti drugačno pesem kot pa ameriški bankirji in trgovci.

Plače so postale manjše, a življenski stroški so še vedno prav tako visoki kot so bili, v gotovih slučajih celo višji.

"Prilagodenje k novim razmeram" ne pomenja v jeziku kapitalistov nič drugega kot to, da se delavcem zniža plače ter si zasigura s tem ravno tako velike dobičke kot so jih črpali kapitalisti iz svojih podjetji tekom vojne.

O novi internacijonali.

FRIC ADLER.

"Pri lokomotivi se je razletel parni kotel. Deli stroja so bili raztreščeni. En večji del z dvema kolesoma in s prostorom za strojnika je ostal ohranjen. Strojnik izjavi: Lokomotiva še obstoji, del, na katerem se jaz nahajam, to je lokomotiva. Med tem se nekaj raztreščenih delov spravi zopet skupaj: dva kolesa, dimnik in piščalka. En nov strojnik izjavi: Jaz imam sedaj tudi eno lokomotivo! Mi čujemo toraj o dveh lokomotivah in vidimo poleg tega še vrsto raztreščenih delov, ki se ne prištevajo k nobeni od obeh lokomotiv. "Obstojite" dve lokomotivi, toda nobena ne more voziti!

To je natančna slika, ki jo resnično kaže Internacijonala. Neprestano se govori o dveh internacijonalah, toda resnica je, da sedaj nimamo nobene. Le če to bridko resnico polno pojmujemo, moramo resno preiskati problem nove vspostavitve Internacijonale.

V eni točki je kongres v Moskvi podal razveseljivo jasnost. Jasno je izrekel, da od njega zaželjena tretja internacijonala noče biti nič drugega kot organizirana skupnost komunističnih strank vseh dežel. Tretja internacijonala naj toraj v mednarodnem pogledu reprezentira tip stranke.

Nasprotno hoče druga internacionala združiti vse socijalistične stranke ki stoje na razrednem stališču, torej iz posameznih dežel tudi po več strank, ki se medsebojno razlikujejo le po taktiki. Ona predstavlja torej nekako tip delavskega sveta v pogledu na mednarodnost. Pod imenom "delavski svet" razumevamo obliko institucije, kakršna obstoji v Avstriji. V našem "delavskem svetu" so združene vse socijalistične stranke, ki vidijo v "odstranitvi kapitalističnega proizvajalnega način svoj cilj in v razrednem boju sredstvo za osvoboditev proletarijata". Tu sede skupaj zastopniki socijalno-demokratične stranke z zastopniki komunistične stranke, da se posvetujejo o skupnih problemih vsega razredno zavednega proletarijata in da o njih sklepajo. Tako je naš "delavski svet" postal nekak parlament delavskega razreda. "Delavski svet" ne more biti nadomestilo za stranke; izkazal pa se je kot velik pospeševatelj enotne akcije proletarijata. V njem proletarske stranke zastopajo svoja različna stališča od večine razredno zavednega proletarijata sklenjena taktika velja za vse. "Delavski svet" v Avstriji je enotnost proletarske akcije pospešil v veliki meri. Vsekako je bilo to mogoče le ker se je omejil in ni od posameznih strank zahteval nemogočih reči ter se je v nekaterih primerih odločil da ne bo sklepal sam temveč je prepustil odločitev socijalno-demokratični in komunistični stranki vsaki za sebe.

Tako nastane za nas vprašanje: Ali naj nova Internacijonala predstavlja tip stranke ali pa tip "delavskega sveta"? Vsaka razrešitev ima svoje prednosti in slabosti. Tip stranke omogoča enotno akcijo o širšem delokrogu, omejuje pa nujno obseg organizacij na odločilen način. Tip delavskega sveta pa omejuje upliv Internacijonale v precejšnji meri, daje pa možnost da se združijo proletarske množice vseh dežel. Internacijonala zgrajena po tipu stranke, bo v večini dežel ostala le majhna sekta. Tip delavskega sveta pa v vsaki deželi omogoča pristop večinskih proletarskih strank, omogoča pristop vsem tudi v tistih nesrečnih deželah, kjer je delavsko gibanje razcepljeno.

Tretja internacijonala ni in noče biti nič drugega, kot organizatorična skupnost komunističnih strank vseh dežel. Tako se opravičuje stališče, ki sem ga vedno zastopal napram nejasnim sodrugom: "Če bi se priznal k tretji internacijonali, bi se medsvem priznal h komunistični stranki v Nemški Avstriji. Zakaj zdi se mi neodkritosrčno, da se moram doma bojevati proti komunistični stranki kot nesreči za delavsko stvar, v mednarodnem pogledu pa naj bi bil priključen k centralni organizaciji komunističnih strank. Moskovski kongres je odstranil možnost take dvorezne vloge. Vprašanje se torej ne glasi več: "Ali hočete pristopiti k tretji internacijonali;" temveč: "Ali hočete vstopiti v komunistično stranko vaše dežele" Ne v mégleni obliki želje po mednarodni solidarnosti je stavljen problem temveč v konkretni obliki o neposredno potrebni taktiki proletarijata v lastni deželi. In tu je za pretežno večino proletarijata jasno, da ne more iti isto pot, ki jo je doslej hodila komunistična stranka in od katere se tudi v bodočnosti noče ločiti. Komunisti slede vojaško avtomatično ukazom iz Moskve ravno tako, kakor so sledili mnogo usodnih mesecev ukazom iz Budimpešte! Socijalno demokratično izšolani delavci ne verujejo, da bi mogla biti diktatura internacijonale trajno dobra in uspešna, kakor tudi bi bilo želeti, da se pomnoži bojna moč skupnega proletarijata. Pri kompliciranosti gospodarskih in političnih pogojev ki določujejo taktiko delavskega razreda, ni nikegar — pa naj je še tako ženijalna glava! ki bi mogel doumeti te pogoje za drugo deželo. Namreč pravočasno doumeti, ne zgodovinsko-znanstveno šele naknadno, ampak praktično-politično pred potrebnimi odločbami. Jaz vsaj moram priznati, ko vidim, kako se mi s trudom in težavami posrečuje doumevati potrebno taktiko v Avstriji, da si ne morem predstavljati moža z vestjo za odgovornost, ki bi mogel naše gibanje voditi iz inozemstva.

Vsak sklep ki ga napravi Internacijonala, pomeni omejitev avtonomije strank v posameznih deželah. Zakaj, ako naj Internacijonala ne bo le beseda, temveč resničnost, sme obstojati avtonomija posameznih strank le v tistem okvirju, ki ga določajo sklepi Internacijonale. Zato so sklepi Internacijonale življensko vprašanje, ne le za njo samo, temveč za vsako posamezno stranko, ki ji je priključena. Kajti pristop k internacijonalni organizaciji brez resne volje, da se bodo priznavali njeni sklepi, je farsa. Vse je odvisno od tega, v koliko se Internacijonali posreči svojo potrebno enotnost spraviti v sklad z akcijsko zmožnostjo priključenih ji strank. Za razrešitev tega težkega problema je odločilne važnosti, kako nastajajo sklepi Internacijonale, ali so delovni produkt razredno zavednega proletarijata, ali pa so le diktat ene skupinice ljudi? Zakaj tudi socijalist ki smatra diktaturo proletarijata nad buržuazijo v odločivni fazi socijalne revolucije za neizbežno potrebo, mora priznati, da ne more obveljati med proletarijatom samim nobena diktatura, temveč le demokratična enakopravnost. Smo mnenja, da se nova Internacijonala ne more sezidati po diktatu posameznih skupin — in pri tem še takšne, ki se sama nahaja v posebno težki taktični situaciji — temveč da more skupna akcija Internacijonale biti le plod prilagoditve socijalističnih strank vseh dežel. Mi občudujemo energijo in požrtvovalnost ruskih revolucijiarjev, toda mi se ne moremo odreči, da pristopimo k Internacijonali kot enaki med enakimi! Nova Inter nacijonala ne more biti oktroirana od posameznikov, če so to še tako odlične osebe. Ona more nastati samo iz dela skupnega razredno zavednega proletarijata. Mi želimo več enotnosti in skupnosti v organizaciji in v akcijah svetovnega proletarijata. Toda ne moremo prizniti poti do tega cilja, ki jo hodi. Tretja internacijonala, ker bi pri tem ravnali proti naši socijalistični vesti. Kajti scentralizacija, kakršno hoče imeti moskovski kongres, more biti po našem mnenju samo rezultat, ne pa predpogoj mednarodne organizacije delavskega razreda.

V Moskvi so stali na razpotju. Sprejem laške stranke, ki ni enotno komunistična, se je mogel tolmačiti, da se bo Tretja internacijonala razvila iz strankarskega tipa v tip delavskega sveta. Ta sklep je mogel pomeniti, da bo postala Internacijonala skupnega proletarijata, da bo torej sprejela tudi stranke, ki ne vidijo možnosti svetovne revolucije samo v boljševiško zgodovinski perspektivi. Toda odločitev je bila drugačna, priznal se je strogo strankarski tip! To pomenja skoro za vsako stranko, ki se ji hoče priklopiti, razkol v stranki sami. In konsekventno temu sklepu je že izšel na laško stranko ukaz, da se "očisti". Tako je odstranjena možnost, da bi mogla postati Tretja nternacijonala torišče za izzidavo Internacijonale. Po našem trdnem prepričanju more Internacijonala postati resnica samo tedaj ako bo imela obliko delavskega sveta".

Slovenske novice.

New York, N. Y.

Poročil se je v New Yorku Mr. Joe Lakner iz Nakla pri Kranju na Gorenjskem z gdč. Frančiško Jenko iz Zgornjega Brnika na Gorenjskem, katera je prišla s parnikom "President Grant". Novoporočenca sta se odpeljala še isti dan v Green Springs, W. Va. Mlademu paru želimo obilo sreče.

Joliet, Ill.

Dne 9. nov. sta bila poročena v slovenski cerkvi sv. Jožefa Josip Gornik in Marija Rus. Nevesta je pred nedavnim prišla iz stare domovine.

Dne 10. nov. sta bila poročena v slovenski cerkvi Mihael Staudohar, 107 Indiana St., in Elizabeta Stefanič. Po poroki sta se novoporočenca podala na ženitovanjsko potovanje.

Dne 10. nov. je umrl v svojem domu na 1147 N. Hickory St. rojak Frank Mustar, bivši bartender v mnogih slovenskih gostilnah. Bil je 52 let star. Poleg vdove zapušča večje število otrok.

Dne 11. nov. je umrl Viljem Stonič, 14letni sin trgovca Geo. Stoniča, 615 N. Chicago St. Pred par dnevi ga je zadelo vnetje slepiča in moral se je podati operaciji, katere pa žal ni mogel prestati.

Družini Josipa Terlepa, 1117 N. Broadway, je zadala smrt hud udarec, pobrala je herko Angelo.

Sheboygan, Wis.

Ponesrečil se je pri tukajšnji Rais Coal Comp. rojak Lovrenc Menhard. Nanj je padla takozvana "klemša" tako nesrečno, da mu je polomila osem reber, ga pritisnila na glavo, da mu je počila lobanja. Tudi je zadobil še druge notranje poškodbe, tako da je vsled tistih v ponedeljek 1. nov. umrl v tukajšnji bolnišnici.

Buhl, Minn.

Tukaj je preminula Johana Vesel, rojena Hegler, stara 36 let, rodom iz vasi Podgora, fara Dobropolje pri Velikih Laščah. Bolehala je dalje časa. Zapušča žalujočega soproga in 5 otročičev v starosti od 7 do 15 let, stariše, eno sestro omoženo Marold ter več sorodnikov.

Grozno smrt je našel Nikolaj Pokrina, samec, star 35 let. Zaposlen je bil v velikem Wabigon rudniku pri električni parni lopati, katera mu je dobesedno odrezala glavo od telesa. Ker je bil ponesrečenec za časa nesreče sam pri stroju, zato se ne ve, kako se je pripetila nesreča. Ko je bil najden, je stalo truplo pokoncu, naslonjeno na lestev, a glava je ležala na tleh zraven njega.

Hibbing, Minn.

Suhaški agentje so vdrli ponoči v stanovanje Mike Babiča. V njegovi kleti so našli velikanske množino vina, katerega vrednost ocenijo na mnogo tisoč dolarjev. V kleti so prijeli Babiča ter ga odpeljali v sobo zgoraj. Medtem so drugi agentje pričeli razbijati sode ter razlivati vino po tleh. Ko je Babič slišal, kako razbijajo s sekirami njegove sode, se je iztrgal iz rok stražnikov ter planil nazaj v klet. Videvši, kako vandalizirajo agentje njegovo imetje, ga je tako razburilo, da je omedlel ter ostal nezavesten več kot pol ure.

Na Buhlu so pa vdrli v stanovanje Josipa Zerinsky ter ujeli njegovo ženo, ko je ravno pripravljala tekočino za kuhanje. Zerinsky, ki je spal v eni zgornjih sob, zasliši ropot spodaj in v strahu skoči iz postelje ter v sami nočni obleki zbeži na plano. Vrednost vina, ki je bilo zaplenjeno in razlito to noč, se ceni na $15,000.

Virginia, Minn.

Pred tukajšnjim sodiščem se je vršila zelo zanimiva obravnava glede zapuščine Mrs. Bach, vdove po Frank Trampušu, ki je umrla začetkom maja t. l. Premoženje, ki ga je zapustila, se ceni na 65 tisoč dolarjev. Za del tega premoženja se poganja gdč. Angelina Trampuš. Vložila je tožbo za 15 tisoč dolarjev, z utemeljitvijo, da ji ta svota pripade glasom pogodbe, ki jo je napravila z ranjko Bachovo. Marija Težak, ki je bila uposlena kot knjigovodkinja pri Mrs. Bach, pa toži za $2300 kot zaostalo plačo. Obravnava v obeh tožbah se bo vršila kasneje.

Eveleth, Minn.

Tukaj je bil aretiran Louis Ojunovič, ki vodi igralnico na 410 Grant Avenue, ker je uradnik našel zadaj nekoliko munšajna.

Virginia, Minn.

John Steblaj je moral plačati $25 kazni, ker se je priznal krivim, da je imel pri sebi puško v townshipu Fayal, kjer je lov prepovedan.

Mike Banič na North Side je bil zasačen, ko je ravno kuhal "Blažev žegen", radi česar ima sedaj sitnosti s sodiščem. Nahaja se na prostem pod varščino.

Hibbing, Minn.

Aretiran je bil Samuel Vokič, ker je nosil pri sebi skrito orožje.

Gilbert, Minn.

Gospodična Barbara Matekovič je tožila Jurja Miheliča za 20 tisoč dolarjev odškodnine za prelomitev zakonske obljube. Tožiteljica je lastnica slaščičarne, obtoženec pa je imel preje grocerijsko trgovino v Gilbertu. Porota v Virginiji ji je priznala $6000 za "srčno bolezen", katero je dekle pretrpelo, ker je Jurij Mihelič ni hotel poročiti. — Drag "špas" je obljubljati dekletu zakon — pa ga ne poročiti!

South Fork, Pa.

V premogovem rovu je smrtno ponesrečil Jakob Likar, star 29 let. Rodom je bil iz Stražišča nad Cerknico, kjer zapušča očeta, mater ter brate in sestro.

Donora, Pa.

V tovarni Donora Southern Railroad Car Shop je železniški voz šel čez prsa rojaka Filipa Bilič. Bil je na mestu mrtev.

Ederborn, Pa.

Vsled pljučnice je preminul Alojzij Brule, star 27 let, rodom iz Gaborjev na Kranjskem. Zapušča ženo, eno hčerko in brata.

Adamson, Okla.

Umrla je Roza Kralj, roj. Hribar, stara 60 let. Pokojnica je bila rodom iz Vač pri Litiji.

Franklin, Kansas.

Tukaj je umrl rojak Luka Benedičič. Pokojnik je bil samec in je stanoval v samoti kot pečlar. Ko si je pripravljal večerjo, ga je zadela kap pri mizi. Star je bil 58 let, doma iz Železnikov na Gorenjskem. Pogreb po katoliških obredih se je vršil v Frontenaku. Pogreb so oskrbeli rojak Trenteelj in tovariši. Naj v miru počiva!

ZAHVALA.

V svojem in v imenu svojih se iskreno zahvajujem vsem, ki so mi bili na strani v težkih urah, ob priliki smrti moje matere Elizabete Valjavec, rojene v Grahovem 12. novembra 1841. Pokojnica je bivala v Ameriki izza leta 1902. Bila mi je najboljša mati in visoko cenjena od vseh, ki so jo poznali. Pokopali smo jo 17. novembra ob 10. uri zjutraj iz katoliške cerkve sv. Srca Jezusa v Rochell Park, N. J. na pokopališče sv. Jožefa v Hackensack, N. Y. Vsem, ki so izrazili sočalje ter darovali vence, ponovno moja iskrena hvala.

Victor J. Valjavec.

Peter Zgaga

Japonsko prebivalstvo Californije znaša le nekaj nad 70,000 glav, — a nervoznost, ki vlada raditega, je taka, kot da bi znašalo to prebivalstvo sedem milijonov glav.

* * *

Oficijelno se poroča, da ni navzoč niti en opazovalec iz Amerike pri sejah Lige narodov v Ženevi.... Ali niso številni ameriški časnikarski poročevalci nikaki opazovalci?

* * *

V republiki Chile živi neki mož, ki lastuje nad 6 milijonov akrov zemlje.... Kijub temu pa jé še vedno dosti ljudi, ki se čudijo onim, ki dvomijo o tem, da je to najboljši svet, kar jih je kedaj ustvaril Bog.

* * *

Cena hlebca kruha je v Port Arthur, Ontario, padla, — od 17 centov na 15.... Še vedno so kraji, kjer je hujše kot pri nas.

* * *

Grki nameravajo napraviti Atene za Konštantinopel — Konštantinovo mesto.

* * *

Možki so kot cigare. Takrat so najboljši, ko začno pojemati.

* * *

Newyorčani, ali ste poznali Nandeta Petka? Seveda ste ga poznali, kako bi ga ne?

On je bil, ki je pel začasa vojne:

Hrast se omaje in hrib, zvestoba Slovenca ne gane.

* * *

On je s svojim vrednim bratcem Zvonkom Novakom pridigal o edinozveličavni Avstriji ter klical peklo in prokletstvo na vsakega; ki bi si predrznil kaj črhniti zoper dunajsko svojat.

* * *

Pred štirimi meseci je šel v stari kraj in je neke noči tako neprevidno šaril z revolverjem, da je bil eden takoj mrzel. Sedaj se je vrnil v Ameriko.

Prišedši na Ellis Island, ga je že čakal pozdrav iz domovine. Domovina hoče imeti nazaj svojega nevrednega sina.

* * *

Za časa vojne je bil Petek eden prvih, ki so špionirali za avstrijskega konzula. Nekaterim rojakom je celo govoril, da bo konzul preskrbel, da ne bodo smeli več nazaj.

* * *

Kaj bi dal danes Petek, če bi mu dal kdo naslov tistega konzula, ki bi ga ne pustil več nazaj?

* * *

Kot se sliši, bo račun, ki ga bo moral poravnati v Ljubljani, precej težak.

* * *

Iz "visokih" srbskih krogov v New Yorku dobivajo Slovenci vabila, naj se vdeleže praznovanja dveletnice, odkar je bila vstanovljena Velika Srbija.

* * *

Jako značilno je, da so ta vabila pisana v slovenščini. Precej "švoh" slovenščina je sicer to, toda slovenščina je vendarle.

Iz tega je razvidno, da gospodje znajo, če hočejo.

Ko pa pošiljajo uradna naznanila, jih pošiljajo Slovencem v srbščini, podpis je pa ponavadi v cirilici.

* * *

Seveda, če gre za kako kolekto ali če potrebujejo štafaže, se radi ponižajo.

* * *

Dne 1. decembra bodo praznovali Srbi drugo obletnico vstanovitve Velike Srbije.

* * *

Slovenci naj ostanejo doma ter naj se vdajo bolestnemu premišljevanju: kako strašna usoda je zadela njihovo domovino.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki.
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsed.: LOUIS BALANT, Box 108, Pear Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.
Blagajnik neizplačanih zavarovalnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravnik.
Dr. JOS. V. GRAHEK, 848 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorniki.
JOHN GOUŽE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M. So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5120 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Porotniki.
GREGOR J. POREN'TA, Box 178, Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 488 Ely, Minnesota.
JOHN RUPNIK, R. R. Box 94, Export, Pa.

Pravni Odbor.
JOHN PLAUTZ Jr., 482-7th Ave., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 924-2nd Ave., Duluth Minnesota.
MATT. POGORELC, 1 W. Madison St. Chicago, Ill.

Glasilni Odbor.
RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, 4564 Washington St., Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 so. 5th Ave. Johnstown, Pa.
Jednotino glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tičoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vse zdravniške spričevala se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin, in posmrtnin je izplačala že nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov(ice) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitev novih. Kdor želi postati član naj se zglasi pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

Naše ime.

Družinsko ime, ki predstavlja dolgo vrsto izbornih dejanj svojih prosilcev v preteklosti, je ponos vseh sedanjih članov družine. Ime zdravila, ki se ponaša že leta z izbornimi uspehi v preteklosti, dela čast firmi. Naše ime "Trinerjevo Grenko Vino" izgovarjajo zadnjih trideset let tisočeri in tisočeri s hvaležnostjo. Oni, ki trpi vsled želodčnih neredov, slabega teka, zaprtja, glavobola, napihnenosti itd., ve, da je Trinerjevo Vino varno zatočišče. Kako pa pomaga? Izčisti notranjost kolikor mogoče natančno, izboljša tek, osveži in ojači telo ter prežene otožnost iz glave. Vi lahko dobite to zdravilo pri vašem lekarnarju ali prodajalcu zdravil, toda ne sprejmite nobenih ponaredb. Naše ime "Trinerjevo Grenko Vino", kot tudi imena naših drugih izbornih zdravil, kot Trinerjeva Angelica Grenka Tonika, Trinerjev Liniment (za revmatizem, nevralgijo, Lumbago, izpahke), Trinerjev Mirilec Kašlja itd. so popolna garancija. — Joseph Triner Company, Chicago, Ill., (New yorški zastopnik: 340 E. 71 St.) (Adv.)

Liberty bondi in kriminalci.

Poroča **Edward H. Smith.**

V teku par tednov se bo pričela obranava proti ljubeznjivemu in družabnemu Nick Arnsteinu. Veliko se bo pisalo od veliki zaroti, da se ukrade za pet miljonov dolarjev vrednosti prenosljivih bandov, o zaroti, o kateri se glasi, da je predstavljal Nick Arnstein njene možgane. Če pustimo na stran vsa vprašanja glede krivde ali nekrivde Arnsteina, je vendar to predmet, katerega zelo malo razume splošno občinstvo, ki črpa svoje kriminalne teorije iz naslovov v dnevnih listih.

Vsa znamenja kažejo, da je dejanski obstajala zarota take vrste in takega obsega kot se splošno govori. Razventega pa je William C. Joyce, predsednik National Surety Company, pred nekaj časa izjavil, da je nekako tri miljone dolarjev dejanski izginilo vsled korupcije slov na Wall St., ker dela celo zadevo za najbolj drago središče zločina.

Sla, ki je izginil s poverjenimi mu bondi, se je odpravilo. Nekateri so v ječi, drugi čakajo na sodnijsko obravnavo in nadaljni so bili mirno odpuščeni iz službe. Sedaj pa se bo vprizorilo poskus, da se spozna krivim ter obsodi domnevane voditelje cele zarote. Velike kompanije, ki stavljajo jamščine, so pričele s korenitim čiščenjem mel slima na Wall St. in National Surety Company preiskuje značaj in navade vsakega dečka, ki je zaposlen v finančnem okraju. Vsled tega sem prepričan, da se bo v bodočnosti pripetilo na Wall Streetu le malo tatvin bondov, kojih povzročitelji bi bili mladeški.

Vsled tega je primerno ozreti se nekoliko nazaj.

* * *

Vzrok tatvin bondov na Wall St je Liberty bond. To je očividno, a malo umevano dejstvo. Bilo je dejstvo, da je prišlo na tisoče miljonov dolarjev vrednosti bandov, katere se je lahko izmenjavalo prav tako kot bankovce, nenadno na trg ter v splošno lastninstvo, ki je dovedlo gotove ljudi do kovanja njih zarot. Videli so, da se je s temi novimi bondi postopalo prav tako prosto in lahko kot z bondi iz prejšnih časov. Vedeli so tudi, da so odpadle omejitve, ki so veljale glede prodaje bondov v prejšnjih časih, v kolikor so bili prizadeti Liberty bondi.

Vsled tega so se ti kriminalci poslužili teh razmer in k temu je treba še dodati destvo, da se je kaliber slov, zaposlenih na Wall St. izdatno izpremenil izza časa vojne.

Že sama beseda "vojna" nas povede takoj z nadaljnemu zanimivemu dejstvu. Po celi Evropi, po nekaterih delih Azije in v Zdr. državah je opaziti v sedanjem času izdaten val zločinov. Število zločinov, posebno velikih, se je izvanredno pomnožilo. Prohibicijonisti se lahko postavljajo z baje praznimi ječami in z zmanjšanim številom aretacij. Policijski komisarji vam lahko pripovedujejo, da so se zločini zmanjšali za petdeset odstotov, ker so v zadnjem letu ujeli le polovico toliko zločincev kot v predidočem. Dejstvo pa ostane, da se je v zadnjem letu izvršilo več ropov, ulomov, napadov in drugih velezločinov kot pa v številnih prejšnjih letih skupaj.

Vse to je treba brez dvoma pripisovati vojni, — to je neurejenim socijalnim in gospodarskim razmeram. Tudi Liberty bond je dete vojne ter nas vede nazaj k vojni kot povzročiteljici zločinov.

* * *

Liberty bond je po mojem mnenju povzročil podvojitev števila zločinov v tej deželi. Predvsem pride pri tem upoštev zadeva milijonov dolarjev na Wall St., ki bi ne bila nikdar vprizorjena, če bi se Liberty bondov ne razpečavalo na tako priprost in splošen način. Banke so kupovale Liberty bonde v velikih množinah, poslužujoč se pri tem nizkih cen, ki so veljale ter veljajo še danes. Vlomilci pa so se poslužili polnih bančnih blagajen. Oficijelne številke kažejo, da je bilo v zadnjem letu zaznamovati dvakrat tako veliko število vlomov v banke kot pa v drugih normalnih letih. Čeprav niso številke na razpolago, si vendar drznem reči, da so banke izgubile od pet do desetkrat toliko kot v normalnih letih in to iz povsem dobrih razlogov.

Skozi tri ali štiri zadnja desetletja se je vlomilec v banko le redkokedaj poslužil obveznic ali bondov. Vedel je, da je težko in nevarno iznebiti se takih stvari ter jih spraviti v denar. Vsled tegar je jemal le gotovi denar. Ko pa so blagajne polne zapeljivih Liberty bondov, je položaj seveda čisto drugačen. Lažje je iznebiti se Liberty bonda za tisoč dolarjev kot pa bankovca za isto svoto. Vlomilcu je to dobro znano.

Vse to nas spravlja k najbolj zanimivem delu zgodovine v za-

* * *

Pred par meseci je Mr. Joyce, kojega ime smo že omenili, opozoril na tatvinsko delavnost bančnih slov na Wall St. kot kršitev imunitete, katere je bil Wall St. deležen skozi 50 let. To delovanje je bilo petdesetkrat tako pogosto in stokrat tako škodljivo kot pa kedaj poprej. Dvomljivo je, če so bonde na isti način kedaj preje kradli organizirani ali profesijonalni lopovi.

To pa seveda ne pomenja, da niso v prejšnjih časih kradli bondov. Izpremenila se je le metoda in tu se pričenja moja povest.

Koncem desetletja od 1850 do 1860 ter od tedaj naprej se je pričelo ropati banke podnevi in ponoči na najbolj obsežen in splošen način v tej deželi. Največje izgube v tem oziru so se tikale obveznic ali bondov. Banke so takrat in v neposredno nato sledeči dobi napadli na štiri ralzlične načine. Na iztoku so bili zaposleni številni takozvani "Sneaker", to je tihotapci. Načrt je obstajal enostavno v tem, da se je obrnilo pozornost blagajnika na kako drugo reč, dočim je medtem tat izmaknil denar na izvanredno previden način. Na zapadu in sredjem zapadu so bile do pred kratkim zaposlene številne gange banditov in vlomilcev. V obeh delih pa so bili zaposleni tudi tatovi, ki so prišli do blagajen s pomočjo ponarejenih ali ukradenih ključev. Ulom s pomočjo eksplozivnih snovi, — ki so se omejevale takrat na smodnik, — je bil redek v onem času, a je postajal od leta do leta bolj pogosta prikazen.

Kdorkoli pozna ta predmet, ve tudi, da so bile izgube vsled bančnih ropov v onem času sorazmerno majhne. Nočni vlomi, kljub strokovnemu poznavanju najmočnejših eksplozivnih snovi ter oksi-acetilen svetilke, se omejuje ponavadi na majhne kmečke banke, kjer je straženje nepopolno. Roparji, ki ropajo banke ob belem dnevu, so ponavadi preveč vznemirjeni, in moteni, da bi dobili več kot je ravno na mizi pred blagajničarjem.

Pred par leti ni povprečna škoda enega ropa znašala več kot pet tisoč dolarjev. Celo sedaj, če se doda Liberty bonde, je $25,000 velika izguba in $50,000 velika.

V naslednjem hočemo navesti nekaj rekordov iz prejšnjih časov:

Prvi bančni rop, katerega sem zapazil v zapiskih, je bil oni na Freeman banko v Bristol, R. I., dne 24. novembra 1862. Izguba je znašala $50,000 v gotovini in bondih. Nato je prišla na vrsto First National Bank v St. Albans, Vt., dne 19. oktobra 1864. Izguba je znašala $96,000 v gotovini in bondih.

Dne 25. aprila 1865 je bila Walpole, N. H. oropana od tolpe treh najbolj slavnih bančnih roparjev onih dni, — Mark Shinburn, Dave Cummings in George Bliss. Ta trojica je dobila $86,000 v gotovini in bondih iz banke s pomočjo ključev, katere je Shinburn pripravil vnaprej. Pozneje so vse tri ujeli, a niso našli pri njih nič posebnega. Slučaj, ki ne predstavlja enega velikih ropov one dobe, je važen radi posebnosti obravnave proti Cummingsu. Ni bilo mogoče dokazati, da je bil navzoč pri roju, kajti nikdo ni videl roparjev. Vsled tega so ga stavili pod obtožbo, da se je iznebil nekaj ukradenih bondov in dokazalo se mu je, da je dejanski prodal pogrešane bonde v New Yorku in Philadelphiji. — Oproščen pa je bil na temelju, da ni prodal teh obveznic v državi New Hampshire.

Pri tem je treba pripomniti, da je bilo kradenje bondov takrat mlada industrija in da je bilo šele treba izpopolniti postave proti izvrševalcem takih zločinov.

Površnosti onih dni, pred petdesetimi ali šestdesetimi leti, je danes le težko razumeti. V naših časih, dokler niso prišli Liberty bondi v tako splošno posest ljudi, je bila ena izmed življenskih resnic, da se ne izplača ukrasti obveznice, ker je bilo preveč riskantno iznebiti se je. V onih časih pa je bila registracija edino varnostno sredstvo. Vsled tega so roparji, ki so poznali svoj posel, pustili vse registrirane obveznice na stran.

Sedaj pa hočemo povedati povest o vlomu v Concord National Bank v Concord, N. H., dne 25. septembra 1865.

Če posežemo nazaj v one dni ter si ogledamo zločince, ki so se takrat potikali po deželi, bomo našli, da zavzema Mr. Langdon W. Moore s svojimi doživljaji več strani tiskanih rekordov kot kateri drugi zločinec iz onega časa. Niti o Jimmie in Johnnie Hope se ni toliko pisalo in razpravljalo. Moore je pustil za seboj svoj lastni životopis. Moore je bil vodja ropa v Concord banki, katerega je izvršil s pomočjo Harry Howarde, notoričnega "English Harry".

Moore je imel ob onem času farmo nekaj milj od Concorda ter je porabil številne dneve za opazovanje in študiranje banke ter navad njenih uradnikov in drugih uslužbencev. Presenečen je bil ko je našel, da je zavod pogosto zaprt in zaklenjen od poldne do dveh popoldne, ko so odšli predsednik, blagajnik in knjigovodja domov na lunč. Ta srečna okoliščina mu je nudila možnost, da vprizori hiter rop ob belem dnevu. Ker je stala banka nekoliko vstran od drugih poslopij, je bil Moore prepričan, da je rop mogoče izvesti. Vsled tega si je preskrbel odtis ključa bančnih vrat in ta ključ je neke noči preiskušil ter ga našel zadovoljivim. Nato je poslal English Harry-ja, da opazuje bančne uradnike iz neposredne bližine. Ta lopov je bil vsled tega pogosto v banki ter se je delal kot da ima tam kaj opravka. Kmalu je zapazil da se sicer kombinacijo blagajne pogosto izmenjava, da pa ima blagajnik slabo navado zapisati na zunanjo stran blagajne nove številke, da na ta način pomaga svojemu spominu.

Oba roparja sta se smejala, ko sta prišla na to ter skleniła nastopiti brez vsakega nadaljnega zavlačevanja. Umaknila sta se na farmo Moore-ja za nekaj časa ter se nato pripeijala v Concord ravno pred poldne. Par minut pozneje je bila banka zaprta in uradniki so odšli domov na lunč. Komaj so izginili, ko sta Howard in Moore vstopila v banko s svojim ključem ter odprla blagajno s pomočjo memoranda blagajnika. Komaj sta bila v banki, ko je prišla neka majhna deklica ter vprašala za predsednika. Rekla sta ji, naj se vrne ob dveh.

Odnesla sta $306,000 v bondih in bankovcih. Naložila sta svoj plen na voziček ter se odpeljala na farmo Moore-a, kjer je dobil English Harry $100.000 v bondih, katere se lahko proda. Takoj je odpotoval v New York ter tam prodal svoje obveznice. V teku naslednjih dveh dni je bil že na parniku, na poti proti "merry old England".

Moore je bil osumljen ropa ter aretiran po precejšnjem zavlačevanju. Ušel je kazni s tem, da je izročil $200,000, katere je zakopal na svoji farmi.

SANTAL ARTHUR MILLY

Ozdravi katar mehurja in odstrani vse v 24 urah.

Vsaka pilula nosi ime SANTAL ARTHUR MILLY. Varujte se ponaredb. Na prodaj v vseh lekarnah.

Stric Sam potrebuje 6000 mož.

Ravnokar je bil razposlan nalog na vse rekrutovne postaje v Združenih državah za vnovačenje 6083 mož za drugo divizijo, ki je nastanjena v Camp Davis, Texas. Ta divizija bo dorekrutirana do popolne sile vsled brzojavnega povelja major generala P. C. Harris-a, generalnega adjutanta vojske. Potrebuje se 2623 mož za infanterijo, 1263 za poljsko artilerijo, 342 za inženirje in 536 za zdravniški regiment. Ti vojaki morajo biti vnovačeni pred 10. decembrom, in vojni oddelek (War Department) je odločil, da druga divizija ima prednost vnovačenja pred drugimi organizacijami.

Do dopolnitve popolne sile bodo vsi možje, vnovačeni za splošno službo, poslani v Camp Davis, ako so bili vnovačeni za vojaške stroke, zastopane v drugi diviziji.

Razne vojaške šole bodo podvozene glede obsega, da morejo zadostiti pričakovanemu navalu rekrutov. V Camp Travis poučujejo vse stroke: mizarstvo, risanje, tesarstvo, pleskarstvo, steamfitting, kleparstvo, električna dela in tiskarstvo. Tam se tudi nahaja v reservaciji prvovrstna poljedelska šola in farma 400 akrov s veliko čredo živine.

Iz poročila vojnega oddelka posnemamo:

"Šole za splošno naobrazbo delujejo z isto točnostjo kakor meščanske šole v Dallas-u. Paznja dijakov za njihovo delo je občudovanja vredna. Tu je več razredov in polagajo se pogosti izpiti, tako da so mladeniči pomaknjeni v višjo vrsto, čim njihova sposobnost to dovoli. Učitelji so izkušeni civilisti, ki dobivajo primerne plače. Veliko število njih so ženske, ki so tudi jako navdušene za svoje delo.

"Da so drugo divizijo izmed drugih izbrali za skrajno dopolnitev, je pripisati dejstvu, da nudi Camp Travis izborne olajšave za vežbanje tekom vsega leta, da je to taborišče stalnega značaja in da je tamošnja okolica izjemno ugodna za vojaško garnizijo. San Antonio je sedaj eden izmed prvih zimskih resortov v Združenih državah; trava je zelena ter rože cveto skozi vse leto in mraz in led sta nepoznana."

Cijankali

Afera s strupenim plinom je znana. Minister Velizar Jankovič je kot minister prehrane na Krfu nakupil za srbsko vojsko preko 200 vagonov fižola. Ker je mnogo vojakov zbolelo in nekaj celo umrlo, so dali fižol preiskati. Dognali so, da je fižol neke indijske vrste, takozvani mesečev ali ragonski fižol, ki vsebuje množino cyanovodika ter da ni poraben kot živilo niti za živino. Namesto da bi vlada fižol uničila, ga je prodala nekemu zagrebškemu trgovcu, dasi je vedela, da s strupenim fižolom ogroža na tisoče zdravih ljudi. Uradnik ministrstva Djonović je priznal zagrebškemu kupcu: "Ta nesrečni fižol je največja skrb ministrstva in jaz sem vedel ,da prinese postopanje ministrstva končno vendar le škodo in škandal vladi. Zato sem nekajkrat predlagal naj se fižol vrne onemu, ki ga je ministrsvu prodal ali pa vrže naravnost v Donavo.... Pogodba z zagrebškim trgovcem je podpisana po ministrih Protiču, Ninčiču, Velizarju Jankoviču, Drinkoviču in dr. Korošcu z izrecno opombo, da se trgovčev ofert, ki izrecno naglaša, da kupi le 'povsem zdravo robo', 'u cijelosti prihvaća''. Zagrebška "Riječ" piše: Radikalsko-zajedničarsko-klerikalna vlada je to učinila da spasi jednog nesposobnog svoga stranačkog druga od odgovornosti pred zakonom ne mareči, koliko će ljudi time postradati zdravjem i životom svojim ne brigajuči se ni malo za strašnu sramotu, koju time nanosi i samoj državi. In na drugem mestu piše isti zagrebški dnevnik: Menda se še spominjate, da je g. Korošec povabil baš g. Velizarja Jankoviča na orlovski zlet v Maribor ter da se je g. Velizar Jankovič temu vabilu odzval. Zdaj vemo, zakaj se g. Velizar Jankovič tako uslužno odzval temu vabilu. Gg. Korošec in I. Jankovič sta prodajala strupeno hrano tudi v Mariboru. Samo da ondi ni bil fižol, nego klerikalizem.

Madžaronske intrige v prekmurju

Iz Murske Sobote pišejo: Našim Madžaronom je začel rasti greben. Vse, kar je slovenskega, jih bode v oči. Na vse mogoče načine delajo na to, da se zmanjša ugled slovenskih uradnikov. Posebno pa jim je na potu slovensko učiteljstvo, ker se zavedajo, da je ravno naše zavedno učiteljstvo oni faktor, ki ruši tla madžaronstvu. Zato delujejo z vsemi mogočimi sredstvi, da bi vsaj nekaj rešili. Odstavljanje učiteljstva s strani madžaronskega sosveta je na dnevnem redu. Istočasno pa se vrši agitacija za madžarske paralelke. V osrčju Prekmurja se je dogodil slučaj, za katerega mora zvedeti naša javnost. Na tukajšnji državni šoli je vodja Prekmurec, ki deluje v protinarodnem duhu. Na tej šoli se letos ni otvoril pouk z madžarskim učnim jezikom, ker je število učencev madžarske narodnosti premajhno. Šolski vodja je zato sestavil skrivaj brez vednosti staršev listo otrok, katero je uradno predložil civilnemu komisarijatu z zahtevo, da se otvorita za te otroke dva madžarska razreda. Obenem je trdil, da starši teh otrok izreeno zahtevajo, da se njih deco poučuje v madžarskem jeziku. Toda njegove intrige se niso posrečile ker se je ugotovilo, da starši nad tri četrt teh otrok ne vedo ničesar o kaki podobni zahtevi in da celo zahtevajo slovenski pouk za svoje otroke. V tej listi se nahajajo celo imena otrok, ki obiskujejo druge šole in ki jih sploh ni v Prekmurju, ampak so v šoli na Madžarskem. Upamo, da bo merodajna oblast storila svojo dolžnost, in da bo višji šolski svet zelo previden pri podelitvi definitivne službe, katero mora dobiti zaveden Slovenec. Višji šolski svet v Ljubljani tudi prosimo, da pošlje k nam kakega višjega nadzornika, da bodo mogli gospodje v Ljubljani dobiti jasno sliko prekmurskem šolstvu.

Radićevci za hrvatsko republiko

Dne 24. oktobra dopoldne je bila v jahalnici na Sajmištu skupščina seljačke stranke, kateri je predsedoval podpredsednik stranke Josip Predavec. On je razvil program stranke in očrtal njeno razmerje napram državi. Zahteval je hrvatsko državo v mejah Jugoslavije. Po programu stranke mora biti država republikanska in nevtralna. Prečital se je odlok glavnega odbora o pogajanjih z drugimi strankami. Ta odlok se glasi: S Hrvatsko Zajednico, kakor tudi s kraljevimi vladnimi strankami se Hrvatska Pučka Seljačka Stranka ne more razgovarjati, tem manj, ker je Hrvatska Zajednica sodelovala pri tolikih izigravanjih praviec narodne samoodločbe in pri tolikih preganjanjih seljačke stranke in njenega predsednika. Tudi s stranko prava Hrvatska pučka seljačka stranka ne more stopiti v volilni sporazum, ker njeni voditelji ne priznavajo seljačkega temelja za Hrvatsko republikansko politiko, tudi sedaj ne, ko pravaši v svobodnem poletu hitijo v Hrvatsko pučko seljačko stranko. Končno je prečital volilno geslo seljačke stranke, ki naj bi služilo kot temelj v volilni kampanji.

Presrečen ta, ki med ljudmi
srce enako si dobi,
ter sveta vez ga zveže ž njim!
o srečo sreč doseže ž njim!

Simon Gregorčič.

MATHJA SKENDER
JAVNI NOTAR
Za Ameriko in stari kraj.
5227 Butler Street
Pittsburgh, Pa.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Držite ta liniment pri roki.

Kadar trpite na revmatizmu, lumbagi, sciatici, neuralgiji, bolečih mišicah, otrpljenih členih, krčih in drugih zunanjih bolečinah, rabite samo

Severa's Gothardol

(preje Severovo Gothardsko olje) na mestu, kjer je bolečina, in ste lahko prepričani, da vam bo kmalu odleglo. Ta zanesljivi domači liniment je bil rabljen skozi štirideset let z največjim in zadovoljivim uspehom za odvnitev lokalnih bolečin in odstranjenja otekline. Naprodaj v vseh lekarnah. V dveh merah. 30c in 60c.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

NAZNANILO.

Homer City, Pa.

Na zadnji seji Slov. Nar. Doma v Homer City je bilo sklenjeno, da doplača sleherni delničar na vsako delnico, vredno $10.00, po $3.50, da bomo plačali dolg na banki. Sprevideli smo namreč, da je bolje, da sami dobimo obresti, katere moramo banki plačati. Zato pozivam vse delničarje, da se vdeleže seje dne 5. decembra t. l. ki se vrši ob treh popoldne v S. N. D. Ob tej priliki bo tudi volitev novega odbora za bodoče leto. Ta seja bo zelo važnega pomena in zato ne sme manjkati nobenega delničarja. Obenem poročam tu zdolaj skupni račun od 1. januarja do 7. novembra t. l. Skupnih dohodkov smo imeli $951.27 in izdatkov v tem času $650.86; torej ostane v blagajni $300.41. Prosi se vsakega posameznega delničarja, da prinese denar s seboj in da bo plačal zgodaj omenjeno svoto, oni pa, ki so oddaljeni, naj pošljejo denar tajniku. Dan zadnjega obračuna bo 15. februarja in takrat bomo plačali banki posojilo. — Frank Ometz, tajnik S. N. D. v Homer City, Pa. Box 264. (20-23—11)

KAKO SE UČITI ANGLEŠKO

Vzemite v roke angleško knjigo ali časopis, beležnico (note-book) in angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil dr. Kern. Vsako neznano angleško besedo poglejte v besednjaku, kako se izgovori in kak pomen ima; zapišite neznane besede v beležnico in jih večkrat ponovite. V nekaj mesecih boste imeli lep zaklad besed, katerih bi ne dali za stotine denarja.

Jesenki in zimski večeri so kot nalašč za učenje. Vsaka slovenska hiša bi morala imeti ta besednjak. Naročite ga na sledeči naslov:

Dr. F. J. Kern
6202 St. Clair Avenue
CLEVELAND, OHIO.

Cena besednjaku je $5. — Istotam lahko naročite za $1.25 Zormanove pesmi, ki vam bodo ugajale.

ZAHVALA.

Zahvaljujem se vsem tistim, ki so darovali za nesrečnega rojaka Alojzija Železnik v stari domovini, ki se je tako ponesrečil, da je za celo svoje življenje nezmožen za vsako delo. Darovali so sledeči: Po $5.00: Matija Šergan in Martin Jager; po $1.00: Ivan Brezovec, Jakob Dolene, Frank Podržaj, Alojzij Martinčič, Ivan Butara, Frank Taufer in Matija Kogovšek; po 50¢: Jožef Turk, Frank Dremelj in Andrej Lampel. Še enkrat srčna hvala vsem skupaj. Svoto sem poslal skozi tvrdko Frank Sakser zgoraj omenjenemu. — Matija Šergan, Box 135, Conemaugh, Pa.

Kdo ve za naslov mojega brata PETRA TAUSE, ki biva nekje v državi Minnesota, naj ga mi blagovoli naznaniti, ali naj se sam javi, če bo čital te vrstice. Leopold Tause, Box 796, Emporium, Pa. (20-22—11)

VAŽNO ZA ONE, KATERIH SE TIČE.

Pri nas imajo pisma iz starega kraja:

Mihael Abramovič, Matevž Banič, Matija Cej, Martin Cencelj, Matija Dremelj, John Fabjančič, Matija Gajdek, Josip Groboljšek, Andrej Hribljan, Luka Jamnikar, ali Jenninger, Matevž Janko, Jakob Judež, družina Alojzija Kapš, Anton Kristan, Anton Kompoš, Frane in Janez Križnar, Andrej Madon, Frank Malnar, Ignac Master, Koloman Nemeth, Marija Paulin, Krsto Pelič, Janez Petrič, Ana Poje, Jože Podgornik in Anton Podgornik, Marija Thomo, Frank Račič, John Rudolf, Olga Scogna, Urban Stražišar, Jože Svet, Frank Zlobec, Anton Žagar, Jožef Žagar, Ferdinand Žagar, Valentin Žurga, Anton Zornada, Ivan Zarna.

V slučaju, da je kdo izmed gori omenjenih med vojno umrl, naj se nam poroča vse podrobnosti o njem.

Upravništvo Glas Naroda,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
(18—11 v d)

KILO je ozdravil

Ko sem pred par leti vdigoval težak zaboj, sem jako počil. Zdravniki so mi rekli, da je moje edino upanje operacija. Pasovi se niso dobro obnesli. Končno sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravelo. Minila so leta in kila se ni nikdar povrnila, čeravno opravljam težko delo kot mizar. Nisem bil operiran nisem izgubil časa, nisem imel sitnosti. Jaz nimam ničesar naprodaj toda vam natančno povem, kako se lahko sezdravite brez operacije, če pišete meni, Evgeni M. Pullenu, mizarju, 766 G. Marcellus Avenue, Mannasqua, N. J. Najboljše je, da izrežete to vest ter jo pokažete drugim, ki so počeni. Ohranili boste življenje, ali pa še vsaj zavstavili nesrečno kilo ter skrb in strah pred operacijo.

Prijatelj delavca

PAIN-EXPELLER

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Slaven že več kot 50 let.

Glejte za tvorniško znamko SIDRO.

ZASTAVE

Regalije in vse društvene potrebščina. Garantirano delo in blago. Izdeluje po zmernih cenah vaš rojak

VICTOR NAVINŠEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

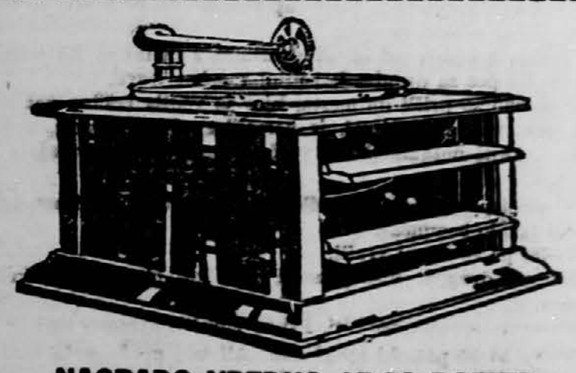

NAGRADO VREDNO $5.00 DOBITE

zastonj, če naročite pri nas pravi Columbia glasni in močni gramofon in Vaše sloven. plošče, in sicer od danes pa do Božica t. l.

Vsakemu naročniku damo z gramofonom vred čisto zlato krasno kravatno iglo, vredno $5.00, če pa naroči gramofon ženska, ji damo krasno 20 let garantirano broško.

Pri tem niso cene pri gramofonih in recordih za cent višje kakor so bile. Ako nimate pri rokah našega cenika, pišite karto, in mi ga Vam takoj pošljemo zastonj.

Take prilike niste še nikdar imeli. Naročite gramofon takoj doker jih imamo v zalogi. Vsak Columbia gramofon je garantiran, glasan, da ga slišite na milje daleč, in jako močan. Pišite takoj na Vasega večletnega trgovca,

IVAN PAJK 24 Main Street, CONEMAUGH, PA.

KRALJICA SVETA.

Roman. — Spisal Karl Figborg.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

27 (Nadaljevanje.)

Maud je naglas zakriknila od veselja.

Sedaj ni več sama

Sedaj lahko postane še vse dobro.

Njene radostne oči so se ozrle v moža ter videle, da krvavi.

Tedaj pa je postala zopet človek.

— Pojdite, — je rekla, — vi krvavite. Pri tem je raztrgala svojo belo spodnjo haljo na kosce.

Hvaležno se je oziral mož v vanjo, ko mu je obvezovala rane. Palagoma se je stara eneržija vrnila v njegove poteze.

Polagoma so postale njegove oči mirnejše.

Šele tedaj si je ogledal natančno lepo žensko, ki je stala pred njim. Ne da bi obrnil svojih oči od nje, je poslušal, kako mu je med obvezovanjem pripovedovala:

— Bodite mirni. Sama sva tukaj. Do jutra ne bo nikogar noter. — Semkaj smo prišli, da iščemo zlato, neki Holandec in neki mlad Kitajec z menoj. S seboj imamo star dokument, ki naj nom bi pokazal pot k zakladu kraljice iz Sabe. Tukaj mora ležati. Ujeli pa so nas še predno smo se mogli braniti.

Sklonila se je nižje proti njemu:

— Ali niste ničesar čuli o dveh možkih? Povejte, govorite!

— Tam doli, odkoder prihajam jaz, ne čuje človek ničesar in ne vidi ničesar....

Medtem je bila gotova z obvezovanjem. Ves vzradoščen se je ozrl vanjo ter ji poljubil roko.

Kako lepa je!

Maud je zardlela. Zaprla je oči vspričo pogleda moža pred njo, ki ji je povedal vse.... brez besed.

Tedaj pa je padel že prvi žarek svetlobe skozi majhno odprtino v stropu. V istem trenutku pa so pričela škripati težka vrata svetišča.

Inžinir se je stresel.

— Prihajajo, — je rekel. — Na mojem sledu so!

V istem trnutku je izginil za enim izmed stebrov.

Skozi vrata je stopil veliki duhoven in za njim sta prišla dva dečka, ki sta nosila jedila v zlatih posodah. Tako je zahtevat prastari običaj.

Že je Maud zopet sedela nepremično na svojem prestolu.

Še predno pa je bil duhovnik z obema dečkoma pred njo je padla preko poti neka seneo. Oba dečka sta prestrašena izpustila posodo iz rok ter se vrgla na tla.

Tujec v svetišču? Nečist pred boginjo?....

Veliki duhaven se je približal, zbral skupaj ves svoj pogum ter planil med stebrovje.

Senca je skakala od enega stebra do drugega. Vedno bolj je pospešil duhovnik svoje korake.

Zaman! Nobene rešitve!

Naenkrat pa je inžinir prijel za svojo roko ter strgal obvezo, katero mu je pritrdila Maud. Iz odprte rane je tekla kri in duhovnik je prestrašen skočil nazaj.

To, kar je stalo pred njim, ni bil nikak človek.

To kar sedi na tem suhem telesu, ni človeška glava, kajti brez oči je in polna krvavih madežev.

— Bal, — je zakričal, — Bal!

— Krvavi Bal!

Veliki duhovnik je omahnil nazaj ter skočil v spremstvu obeh dečkov skozi vrata. Strah vseh treh je bil tako velik, da so pozabili zapreti vrata za seboj.

V naslednjem trenutku je izginila krvava cunja z glave belega.

— Počakajte. Prišel vas bom oprostiti!

Nato je planil ven.

Skozi odprta vrata.

Osemintrideseto poglavje.

Ni še napočilo jutro in že je postalo živo pod površino zemlje, v mestu pozabljenih.

Pazniki so z biči zganjali sužnje skupaj, da jih odvedejo na delo. Kot čredo živali štejejo nesrečneže.

Ali manjka sedaj eden?

Pazniki so šteli še enkrat ter pričeli zmajevati z glavami.

Konečno pa so zadeli na pravo:

— Beli je ušel.

Dočim so nekateri pazniki odvedli sužnje so šli drugi iskat krvne pse. Psi so pričeli tuliti, ko so zapazili, da jih bodo odvedli ven.

Pazniki so jih spravili na sled. Ovohali so vse v celici belega ter nato obstali kot da ne vedo, kaj naj počno. Konečno pa se je zagnal eden v kot, v katerem je ležal kup slame.

Ostali so planili za njim.

Takoj so zadeli psi na ozko luknjo. Pazniki so jih odvezali od jermen. En pes za drugim je izginil v ozkem rovu.

Konečno so prišli do mesta, kjer je vodila rešilna pot navzgor. Prvi psov, velikanska žival, je pomolil svoj nos naprej, a ga hitro umaknil, kajti obžgala ga je vroča sopara, ki je prihajala iz globočine.

V celici pa so čakali pazniki. Kako dolgo so psi izostali! Ali so že našli truplo begunca?

Tedaj pa so se psi vrnili.

Ničesar drugega niso prinesli kot kos blaga, ki je kril ledja begunca.

Mrtev torej ne more biti. Psi so zgrešili njegovo sled.

Molče so se pazniki spogledali. Ali naj gredo v ta ozki temni rov? Ne, boljše ven na solnce in krog gore.

Prav kot da bi živali vedele, da morajo popraviti, kar so zamudile, so pričele siliti proti izhodu.

Zunaj, pred vratmi podzemskega mesta, so povesili psi glave ter pričeli vohati, ne da bi kaj našli.

Tedaj pa so jih pazniki zopet privezali na jermena ter jih odvedli ob vznožju gore naprej.

Devetintrideseto poglavje.

V razpadli kameniti koči pred mestom je čepel inžinir.

Naenkrat pa se je strese ter dvignil glavo.

Od daleč je čul lajanje.

Lajanje, ki je prihajalo vedno bližje in bližje.

Sredi pota med goro in svetiščem so stali psi in ni jih bilo mogoče spraviti naprej. Tesno so pritiskali svoje nosove k tlom.

Naenkrat pa so zatulili. Planili so naprej.

Pot jih je povedla k svetišču, k velikim durim.

Vrata so bila zaprta. Inžinir jih je na svojem begu zaloputnil. Psi so pričeli skakati ob vratih navzgor, a nato zopet povesili nosove ter prijeli za sled.

Lov se je zopet pričel.

Proč od svetišča in zopet navzdol v odprto deželo.

Na precejšnjo razdaljo pred ostalimi je letel velikanski pes, ki je bil očividno vodnik ostalih.

Tam je stal beli, visoko vzravnan. Zasledujejo ga in na njegovem sledu so.

Tedaj pa je pričel teči za svoje življenje.

Ko je tako letel v velikih skokih je skušal misliti. Dolgo ne more trajati ta lov, kajti psi ga bodo brez dvoma kmalu dohiteli ter raztrgali.

Nazaj v svetišče! — je to je bila rešilna misel, ki mu je padla v glavo. Tam, pred rogami boginje, ki je zavetišče, vseh bo varen.

V hitrem teku je napravil lok ter se vrnil proti svetišču.

Vedno bližje za seboj je čul hropenje in bevskanje psov.

Ostali psi so daleč zadaj ter je videti, da so izmučeni, a veliki pes, ki ga je prvi zasledil, se mu je vedno bolj bližal.

Misel za mislijo se je podila v glavi preganjanega.

Njegov izprva mirni tek je postal vedno bolj nereden. Čemu je utripalo srce kot da hoče počiti.

(Dalje prihodnjič.)

NOVA IMENA

nekaterih

Severovih Družinskih Preparacij

Naznanjamo, da smo odredili nova in kračja imena za sledeče preparacije:

Severov ARTON, srčni stimulant, do sedaj znan kot *Severova srčna tonika.*

Severov BALZOL, splošna tonika, do sedaj znan kot *Severov življenski balzam.*

Severov BLODAL, zdravilo za popravo, do sedaj znano kot *Severov kričistilec.*

Severov ESKO, antiseptično mazilo za kožne bolezni, do sedaj znano kot *Severovo mazilo za kožo.*

Severov LEDSYL, za nered ledic in jeter, do sedaj znan kot *Severovo zdravilo za ledica in jetra.*

Kadar kupujete ta Severova zdravila, jih kličite, z imenom, kakor so zgoraj naznačena. Naprodaj so v vseh lekarnah. Bodite vedno prepričani, da dobite prava zdravila. Odklonite vse ponaredbe. Kjer vam lekarnar ne more postreči ž njimi, se obrnite direktno na nas.

W. F. SEVERA CO., Cedar Radids, Iowa

OLGA BO NOVA GRŠKA REGENTKA

Mati pregnanega kralja Konštantina regentka grške države. Proklamacija na narod.

Atene, Grška, 19. novembra. — Kakorhitro se bo sestal parlament bo regentinja Olga položila svojo prisego. Regentinja je kraljica udova Olga, moti pregnanega kralja Konštantna.

Anglija je obvestila ministrsk. predsednika Rhallisa,da ne more prevzeti kreditne garancije za izdajo novih zadolžnic v višini 400 000.000 grških drahem.

Prejšnji častniki in civilni uslužbenc kralja Konštantina so bli zopet vpoklcani v službovanje in pristaši Venizelosa zapuščajo svoja mesta. Novi poveljnik armade bo najbrž general Nider.

V slučaju, da bi prišel vsled izpremembe na Grškem Balkan v gibanje, se pričakuje tukaj, da bodo Srbi zasedli Solun.

Atene so bile danes mirne, vendar je padlo tuintam nekaj strelov. Po glavnih cestah so korakali vojaki gorindol ter streljali s svojimi puškami in revolverji. V številnih prodajalnah je stopila slika kralja Konštantina na mesto one Venizelosa.

Člani novega grškega kabineta so se odpeljali danes zvečer v Tatkou palačo, kjer jih je sprejela kraljica - mati Olga. Slednja je bila že obveščena, da je pravomočna regentinja Grške, v odsotnosti kralja Konštantina.

London, Anglija, 19. novembra. Admiral Coundouriot je včeraj resigniral kot regent in mesto je takoj prevzela kraljica Olga. Slednja je takoj obelodanila poslanico na grški narod, v kateri je izjavila, da je sprejela posle v soglasnosti njenega ljubljenega sina Konštantina. Obenem pozivlja narod, naj ostane miren.

V Atenah je bila proglašena splošna amnestija in vsi politični jetniki so bili izpuščeni.

Rim, Italija, 19. novembra. — Princa Andrej in Krištof iz Grške, brata kralja Konštantina, sta danes izjavila, da se bo ljudsko glasovanje glede nasledstva na grškem prestolu najbrž vršilo že naslednji teden. Eden izmed princev je rekel:

— Angliji se ni treba prav ničbati povratka Konštantina na grški prestol. Nikake izpremembe v zunanji politiki dežele bi se v takem slučaju ne uveljavilo.

Poročila glede skrivnostnega dogovora s centralno - evropskimi državami je označil isti princ kot neresnična.

Pariz, Francija, 19. novembra. Zavezniški narodi bodo najbrž nastopili, da preprečijo povratek Konštantina, — je izjavil Jonnart prejšnji francoski vrhovni komisar za Grško

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam izkušnje v vseh boleznih in kot mam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno izkušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato me morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazolje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kostih, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledvah, jetrah in želodcu, rumenico, revmatizem, katar, slabo dihanje, sladkobo itd.

Uradne ure so: V ponedeljek, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 8. popoldne. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 8. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDETE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo telefon, da vas razumejo. Jaz govorim hrvatsko in skoraj kot svoj, zato vas lažje zdravim, kar ste razumeli.

SLOVENSKO AMERIŠKI KOLEDAR

V dobrih dveh tednih izide **"Slovensko-Ameriški Koledar za leto 1921".** Cena ista kot lansko leto. Glede vsebine in zanimivih slik bo ta izdaja presegla vse dosedanje. Politiko smo v tem Koledarju popolnoma opustili. Ljudje so informirani o političnih vprašanjih iz dnevnega časopisja. Pri čitanju teh sestavkov se bo podal čitatelj v duhu **med zlatoiskalce divjega zapada,** spremljal bo slavne detektive pri **razreševanju najbolj zapletenih kriminalnih vprašanj** ter stopal z znanstveniki po raznih nepreiskanih deželah ter se žnjimi vred čutil naravnim pojavom.

Čitateljem tudi naznanjamo, da bo imel v tem Koledarju svoj posebni oddelek **stari znanec Peter Zgaga.** Da on krémenito pove, kar pove, je vsakemu znano.

Precejšen del je posvečen tudi **zdravstvu, domu in gospodarstvu.**

Kdor ga hoče prej imeti, ga mora prej naročiti. Tiskali ga bomo le omejeno število. **Torej hitro na delo, da ne boste brez Koledarja.**

Naročila sprejema že sedaj:

Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POZDRAV.

Predno odpotujem v staro domovino, še enkrat pozdravljam Matijo Žabkar, Janeza Jančar in vse moje prijatelje, zlasti pa one, ki so me spremili na kolodvor. Pozdravljam tudi svojega brata Josipa Janežič ter nečaka Franca Janežič. — Anton Janežič iz Sp. Slivnice.

WSS WSS WSS WSS

SIN UMORIL OČETA.

Newark, O., 18. septembra. — Ko je Walter Irvine, prejšnji sodnik ter major v ameriški armadi za časa špansko-ameriške vojne, stopil včeraj zvečer v svojo hišo, ga je ustrelil njegov pohabljeni sin Angus. Glasi se, da je izvršil Angus to dejanje iz osvete, ker je oče grdo postopal z njim ter ga pretepal. Oblasti iščejo sedaj sina, ki je izginil naznanokam.

WSS WSS WSS WSS

IMPORTIRANE BRINJEVE JAGODE

Najboljše vrste

Vreča 130 funtov $13.—

K naročilu priložite Money Order.

MATH. PEZDIR
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

LETOŠNJE

SUHO GROZDJE

importirano iz starega kraja

18 centov funt.

Boksa 50 funtov $9.00

Posebne cene na veliko.

BALKAN IMPORTING CO
51-53 Cherry Street
New York, N. Y.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specialist v Pittsburghu, ki ima 25-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi z glasovitem 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu v grlu, izpadanje las, bolečine v kostih, pridite in jamčim vam bom kri. Ne čakajte, kar ta bolezen se zaleze.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam pronehuje zdravje, ne čakati, temveč pridite in jaz vam za bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodne kile ozdravim v 24. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v krilu in hrbtu in vlečenje tudi pri puščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine v udih, srbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečistote krvi, ozdravim v kratkem času in potrebno bolniti.

Uradne ure: vsak dan od 9. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 9. zjutraj do 8. popoldne; ob nedeljah od zjutraj do 2. popoldne.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PRIBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

N. AMSTERDAM	23 nov.	—	Boulogne
AQUITANIA	23 nov.	—	Cherbourg
CARONIA	27 nov.	—	Hamburg
PHILADELPHIA	27 nov.	—	Cherbourg
LA SAVOIE	27 nov.	—	Cherbourg
FRANCE	2 dec.	—	Havre
RYNDAM	1 dec.	—	Havre
ARGENTINA	5 dec.	—	Trst
ROCHAMBEAU	4 dec.	—	Havre
SAXONIA	7 dec.	—	Hamburg
IMPERATOR	9 dec.	—	Cherbourg
LA LORRAINE	11 dec.	—	Havre
NEW YORK	11 dec.	—	Cherbourg
ROTTERDAM	11 dec.	—	Boulogne
AQUITANIA	14 dec.	—	Cherbourg
CANOPIC	16 dec.	—	Genoa
ST. PAUL	18 dec.	—	Cherbourg
PRES. WILSON	22 dec.	—	Trst
IMPERATOR	[illegible] dec.	—	Cherbourg
CRETIC	[illegible] jan.	—	Genoa
IMPERATOR	[illegible] jan.	—	Cherbourg
AQUITANIA	[illegible] jan.	—	Cherbourg

Glede cen za vozne listke in vsa druga pojasnila, obrnite se na gornjo tvrdko

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St. New York

ROJAKI, NAROČATE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York

Prihodnji odhodtje iz N. Y. parnika na 2 vijaka RE D' ITALIA — 30. dec.
PESARO — 8. jan.

Izdajajo se direktni vozni listki do vseh glavnih mest v Jugoslaviji.
Brezplačno vino potnikom 3. razreda.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

ARGENTINA
4. decembra
PRES. WILSON
22. decembra

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.
Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.
Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.

Passenger Department
4 West Street New York

Kdor želi pred Božičem in Novim letom dospeti v Jugoslavijo in potovati na Trst, priporočamo brzoparnik:

"ARGENTINA"

odpluje 3. decembra. Cena za III. razred do Trsta $125.00

Pri navedenih cenah je vštetа svota za vojni davek.

Na tem parniku je dobiti tudi prostor za II. razred za nizko ceno.

Za vsa pojasnila se obrnite in pišite na znano in zanesljivo tvrdko:

FRANK SAKSER 82 Cortlandt Street NEW YORK CITY

CUNARD LINE

Potovanje za Božič.

Parnik "CARONIA" 20.000 ton 27. nov.

2. razred ..... $180.00)
3. razerd ..... $125.00) in $5.00 vojnega davka.

Parnik "SAXONIA" 14.300 ton 9. dec.

Kabina ..... $180.00)
3. razerd ..... $125.00) in $5.00 vojnega davka.

Največji parniki
NARAVNOST V HAMBURG
3. razred "Oderburg" preko Hamburga $129.20 in $5. voj. davka.
Agent je v vašem domačem mestu ali bližini.

CUNARD LINE

v

Hamburg in Gdansk

preko Angleške.

Parnik AQUITANIA 23. novembra

Cena za tretji razred:

Hamburg $125.00
Gdansk $135.00

in $5.00 vojnega davka.

Oglasite se pri najbližjem CUNARD agentu.

CUNARD LINE

Parnik 'CARONIA'

20,000 TON.

odpluje 15. JANUARJA

v Dubrovnik preko Napolja.

Cena za tretji razred $104.50.
in $5.00 vojnega davka.

V vašem domačem mestu je lokalni agent. Pojdite k njemu.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.